
Čárka ve větě jednoduché

1. Několikanásobný větný člen

1.1. Bez čárky

1.1.1. a, i, ani, nebo, či – ve významovém poměru slučovacím

Koupili jsme jablka i hrušky. Nepřišel tam Petr ani Pavel. Vyspal se vždy cestou autobusem nebo až v práci. Nechtěl jsem být drzý nebo neuctivý.

1.1.2. a také, a zároveň, a rovněž, a současně, a přitom, a naopak

Když k němu vzhlédla, vypadal mnohem rozhodněji a také starší. To naprosto zničí Petrovu kariéru a zároveň jeho manželství. Postavili kostel a rovněž misijní kostelík. Měli za sebou chladnou a přitom větrnou noc. X Byl přísný, a přitom laskavý člověk. – vztah odporovací...

1.1.3. a pak, a potom

Nejprve se podávala polévka z bažantích slepic a pak zajíc na smetaně.

1.1.4. Ustálená spojení

Prochodil jsem svět křížem krážem. Široko daleko ani živáčka. Jde to čím dál tím lépe. Čekali tam dva tři lidé. Rebelovali staří mladí. Šli lesem křížem krážem. Bil ji hlava nehlava. Jezdí na hory v zimě v létě. Musíš to udělat chtěj nechtěj. Myslel na ni vstáváje lehaje. Je to známo široko daleko.

1.2.5. Místo a datum napsání dopisu, smlouvy...

Brno 22. dubna 2008

1.2. Píšeme čárku

1.2.1. Bez spojek

Koupili jsme jablka, hrušky, švestky. Na tváři se mu objevil lehký, skoro neznatelný úsměv. Třetí, závěrečný den soutěže přšelo.

1.2.2. ale, i když, avšak, ovšem, nejen – ale i, nejen – nýbrž i

Film byl pěkný, i když trochu zdlouhavý. Mluvím anglicky plynule, avšak s chybami. Byl nějen vynikajícím malířem, ale i sochařem a básníkem.

1.2.3. ani – ani, jednak – jednak, jak – tak, zčásti – zčásti, hned – hned

V místnosti nebylo ani teplo, ani zima. Naše cestovní kancelář nabízí pobyty jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

1.2.4. a ne, a přece, a přesto, a dokonce, a proto

Vykašlal se na úkol, a ne že zapomněl! Bylo to náročné, a přece krásné období. Umí se báječně postarat o papoušky, rybičky, a dokonce i o hady. Zítřka nám odpadá vyučování, a proto můžu do kina už ve dvě.

1.2.5. a, i, ani, nebo, či – v neslučovacím poměru

Čekal dvě hodiny, a (ale) ona nepřišla. Tatínek poručil, a (a proto) Vládík se šel učit. Včas přišli dnes všichni, i (a dokonce) Matěj. Nepřišel, ani (a dokonce) nezavolal.

Byla to dospělá dívka, nebo už spíš slečna. Koupím si koláč, či raději buchtu. – oprava, upřesnění...

1.2.6. buď – (a)nebo/či, at' – nebo/či – v neslučovacím poměru

Nevím, zda ta věc bude vyřízena kladně, nebo záporně. Rozhoduješ tady ty, anebo já? Prokázalo se, že je obžalovaný vinen, či nevinen?

ALE: Slučovací poměr – bez čárky: Půjdeme dnes večer do kina nebo do divadla? Pojedeme autem nebo autobusem nebo půjdeme pěšky? Navštiv mě buď v sobotu nebo v neděli.

2. Přívlastek

2.1. Bez čárky

2.1.1. Přívlastek postupně rozvíjející

Koupil jsem si nový fotbalový míč. Každý slušný člověk usiluje o dobré mezilidské vztahy. Bylo krásné podzimní listopadové odpoledne.

2.1.2. Přívlastek těsný

Pracovníci nesplňující požadavky budou propuštěni. Všichni studenti účastníci se lyžařského kurzu zaplatí do konce týdne zálohu.

2.2. Píšeme čárku

2.2.1. Přívlastek několikanásobný

Mám ráda svíčkovou, koprovou i rajskou omáčku. Na louce kvetly červené, bílé, modré a žluté květiny.

2.2.2. Přívlastek volný

Paříž, rozkládající se na obou březích Seiny, je jedno z nejkrásnějších evropských měst. Procházku nám znepříjemňoval studený vítr, vanoucí od severu.

Celou hodinu pozoroval Lucii, sedící u okna.

X Lucii sedící u okna

druhé, přepracované vydání

X druhé přepracované vydání

3. Přístavek

3.1. Přístavek těsný – bez čárek

Host z Košic Jan Paták u nás pobyl tři dny.

Milánský útočník Andrej Ševčenko získal Zlatý míč. Karlovy Vary navštívil i herec Sean Connery.

Chlorid sodný neboli kuchyňská sůl. Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka. Dášeňka čili Život štěněte.

3.2. Přístavek volný – píšeme čárky

Jan Paták, host z Košic, u nás pobyl tři dny.

Bedřich Smetana, autor Prodané nevěsty, se narodil v Litomyšli. Doma jsme měli dva psy, dogu a kokršpaněla.

V některých sportech, například ve fotbale, se točí velké peníze. Pivo, víno, lihoviny, prostě veškerý alkohol, se mládeži prodává až od 18 let.

Vaše připomínky, či lépe řečeno podněty, vezmeme v úvahu.

Přijedu zítra, a to v deset. Poskytujeme dopravní služby, a sice po souši i po vodě. Zasíláme vám své druhé, tj. upřesněné, pozvání.

ALE: a to – bez čárky (v souvětí): Firma se dostává do problémů a to bude mít vliv na její další zisky. Začalo pršet a to svědčí našemu trávníku. Koupila si tentokrát bílý a tím choulostivější koberec.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, jsme prostudovali velice pečlivě.

4. Volný doplněk

Stál ve dveřích, omlouvaje se za svou nedochvilnost. Seděla v křesle a četla, zcela pohlcena napínavým dějem.

Vyšel, láhev pod pažím, a roztřásl se zimou. Vlasy stažené do dvou copů, chodívala vždy upravená.

5. Oslovení a pozdrav

Karle, nemohl bys s tím něco udělat? Vážení a milí hosté, dámy a pánové, přijměte pozvání na výstavu. Jirko, a kdo přijde po tobě? S tímto řešením nepočítejte, vážení. Kolikrát ti mám říkat, Petře, že tohle se nedělá?!

Ahoj, pojď dál. Ahoj Petře, jak se máš? Nazdar Mirko, už jsem tě dlouho neviděl! Dobrý den, pane profesore, jsem ráda, že jste přišel.

6. Citoslovce (a podobné výrazy)

6.1. Plní funkci větného členu – bez čárky

A vlak s nimi hurá do tunelu. Žába hop do vody. Motorka vrrrr a byla pryč.

6.2. Není větným členem – píšeme čárku

Ach, tady je krásně! Ano, je tomu skutečně tak. Zaplatpánbůh, práce se daří. Také jsme tam jezdili, bože, to bylo dávno!

7. Samostatný větný člen

Pivo, to je moje. Pražákům, těm je hej. Pracovat v obchodu a mít hodně peněz, to jsem si vždycky přál. Najít ho, to bude tedy lahůdka.

8. Vsuvka

Radost jsem z toho, to se ví, neměl. Na to nejdůležitější jsme, jak už to bývá, zapomněli. Někdy vloni, bylo to kolem Vánoc, se to stalo.

Můžeme oddělit, ale nemusíme: Pošlete mi prosím svou nabídku. Stalo se to tuším před týdnem. To je myslím pravda. Ten tvůj přítel se mi upřímně řečeno moc nezdá. Přišlo jich tam řekl bych deset. Úkol jste dejme tomu splnili všichni.

9. Dodatečně připojený větný člen

Ten musí mít vždycky pravdu, samozřejmě. Musím ještě do obchodu, nakoupit něco na víkend. Stále něco hledám, nejčastěji klíče.

- **Jako** – oddělujeme čárkou, když

- a) uvozuje vedlejší větu:

Netvař se, jako by ti ulítly včely.

- b) uvozuje významově volněji připojenou informaci:

Některé asijské země, jako Vietnam, Indie nebo Kambodža, nepatří k bohatým.

Teta zpívá, stejně jako strejda. (= Oba dva zpívají.)

Čárkou neoddělujeme, pokud uvozuje nezbytnou informaci, bez níž by věta ztratila smysl, nebo při srovnávání:

Země jako Vietnam, Indie nebo Kambodža nepatří v Asii k těm bohatým. Sporty jako plážový volejbal, plavání, vodní lyžování a surfování patří k oblíbeným letním zábavám.

Teta zpívá stejně jako strejda. (= Oba dva zpívají stejně.)

- **Až** – neoddělujeme čárkou, pokud vyjadřuje místní nebo časovou hranici či míru

Maso jíme dvakrát **až** třikrát týdně. Výstava potrvá od 5. května **až** do 10. června. Takový střízlík a unese **až** padesát kilo.

Čárku píšeme, pokud vyjadřuje stupňování

Byl veselý, **až** dovádivý. Jeho chování bylo chladné, **až** nepřívětivé.

- **od... přes... (až) do/k/po** – jednotlivé členy výčtu čárkou neoddělujeme, případně můžeme oddělit čárkou jako celek

Kráčel s těžkým křížem od fary přes celou vesnici až k božím mukám.

Samozřejmě i pití, od mléka přes džusy až po víno a destiláty, byl dostatek.

- **Atd., apod., ap.** – čárku před nimi nepíšeme

Doplňte čárky

1. Několikanásobný větný člen:

Dobrovský naplňoval svou roli v českém národním obrození v tichu pracovny. Přispíval k tomuto procesu zásadními myšlenkami teoretickým vědeckým dílem plody své učenosti a neúměrné pracovitosti. Pro práci v naší firmě neměl ani dostatečnou kvalifikaci ani potřebné zkušenosti. Ve vnitřní Praze ani v jejích okrajových částech už dnes není dostatek parkovacích ploch. V jeho díle najdeme jak vlivy klasického malířství a lidového umění tak vlivy malířů čínských. Jednou či dvakrát za měsíc mohu zůstat práci déle. Tato pravidla byla vymyšlena pro přežití lidského rodu a rovněž pro záchranu celé planety. Zvedl se na kolena a pak na nohy. Váš nový návrh je jednak obtížně proveditelný jednak cenově nepřijatelný. Tancem se pokoušejí vracet k divošským a ryze mužským rituálům či dokonce k jakémusi mužskému archetypu. Byl to přísný a přitom laskavý člověk. Pro přípravu šálku kvalitního zeleného čaje je nutno použít horkou nikoli vařící vodu. Mladé stromky vysazují lesní dělníci nebo lesní dělnice. Peníze můžete uložit buď na vkladní knížku nebo je investovat do cenných papírů. Předložka „včetně“ má odborný až knižní ráz. Kupte mi dva až tři kilogramy jablek. Jako historik už nedokážu číst žádný text jinak než jako historický pramen. Na pořadu jednání bude nyní třetí závažný bod programu.

2. Volný a těsný přívlastek:

Těch deset posledních dnů prodloužených deštěm a podzimním větrem se táhlo do nekonečna. Děti vracející se ze školy se zastavovaly u výkladů plných hraček. Náš Agar nevšímající si slepic ani kolem přecházejících lidí pokojně odpočíval ve stínu staré jabloně naklánějící své větve pod tíhou dozrávajících ovoce až k zemi. Muž přicházející proti nám byl náš soused. Jedovatým bylinám poškozujícím zdraví dávali lidé v dřívějších dobách výstražná nebo hanlivá přívlastka. Čaj upravený po mongolském způsobu mi nechutná. Jeho podřízení o něm mluví jako o člověku spojujícím v sobě moudrost se státnickostí. Trenér Pospíšil působící již dva roky v Ostravě uspořádal pro svěřence týdenní soustředění v zahraničí. K pracím vztahujícím se na údržbu motorových vozidel patří ošetřování karosérie a ostatních plechových částí. K naší výstavě přístupné denně od 10 do 18 hodin byla vydána obsáhlá publikace se zasvěcenými studiem. Organizace provozující obchodní činnost poskytováním služeb veřejného stravování jsou povinny umožnit občanům výběr jídel podle jídelního lístku. Ve skrytu duše jsme měli touhu využít jedinečné příležitosti k výstupu na některý z vrcholů.

3. Přístavek:

Kněžna Libuše nejmladší a nejznámější Krokova dcera možná ve skutečnosti vůbec nežíla. T. G. Masaryk zakladatel samostatného československého státu zemřel v roce 1937 v Lánech letním sídle československých a českých prezidentů. Všude kolem nás byla spousta psů jezevčící teriéři dobrmani ba i jeden boxer. Za oknem nám kvete mnoho květin především muškáty a begonie na balkóně máme košatý oleandr. Pozvali nás všechny mého bratra švagra i mne ale nakonec se z nás nikdo neodhodlal odjet. Oddělení reklamy jedno z nejdůležitějších oddělení naší firmy bude třeba posílit o novou pracovní sílu. Ta nová okrasná dřevina jasmín nahokvětý latinsky *Jasminum nudiflorum* se do naší skalky vůbec nehodí. Chata měla dvě místnosti ložnici a malou kuchyňku. Profesor Akademie výtvarných umění malíř Karel Malich vystavoval v Jízdárně Pražského hradu. Diskusi řídil Antonín Přidal brněnský spisovatel, překladatel známé knížky *Pan Kaplan* má stále třídu rád.

4. Oslovení, vsuvka, samostatný větný člen, citoslovce:

Až mě budeš Jiříku potřebovat vzpomeň si na mě. Ivanko Lucinko děvčata noste na stůl! Brr to je zima! Jedné noci bylo to po těch velkých deštích se najednou ozvala dutá rána něco zarachotilo a zapraskalo a pak zase bylo ticho. Bouch bouch nadskakují a tlučou křídly holubi na vysoké švestce v zahrádce pod okny. Marie šmyk sem šmyk tam natírala kulisu blankytně modrou barvou. Čím větší útlak to už je asi takový přírodní zákon tím více lepších a peprnějších politických vtípů. Na kraji vesnice říkalo se tam Na Močítku protože se tam kdysi močil len stála stará kaplička. Cesta ze školy chlapce unavila oběd dojedl jen stěží a poháněn matčinou starostlivostí ulehl do postele. Nemaje jiné příležitosti s vámi mluvit obtěžuji vás tímto dopisem. Jejda copak se vám stalo?

Která věta je bezchybná? Chyby opravte.

a) Pavla je lepší, než její kamarádka.	a) Přišli jsme nejen pozdě ale i bez peněz.
b) Jan je lepší, než jsem si myslel.	b) Budu dostávat nejen jídlo, ale i peníze.
c) Nejsi taková, jako ona.	c) Zabezpečujeme jim, nejen ubytování, ale i stravu.
a) Nedá se tam jet autem, ani autobusem.	a) Přišel šéf podniku pan Krásný.
b) Nemám ani tašku ani batoh.	b) Napsal to Alois Jirásek autor <i>Temna</i> .
c) Nemám dolary ani eura.	c) Počítačový expert, Bill Gates, navštívil Prahu.
a) Myslel na ni ve dne, v noci.	a) Učíme se ortografii neboli pravopis.
b) Následovala ho cestou necestou.	b) Přijedu pozítří tj. v neděli.
c) Byla to osoba, na jedné straně vnímavá, na druhé straně bezcitná.	c) Napiš to celé a to na stroji.